

CHRYSTYJANIN (175) *sb m*

chrystyjanin (173), **krystyjanin** *PowodPr* (2).

chri- (172), chry-, kry- (3); -tya- (104), -tia- (71).

-a- (160), -ã- (5); -a- : -ã- *CzechRozm* (44 : 1), *CzechEp* (89 : 3) *NiemObr* (20 : 1); -ån (10).

sg *N* chrystyjanin (16). ◊ *G* chrystyjanina (5). ◊ *D* chrystyjaninowi (14). ◊ *A* chrystyjanina (7).
◊ *G a.* *A* chrystyjanina (1). ◊ *I* chrystyjanin(e)m (45). ◊ *L* chrystyjaninie (2). ◊ *V* chrystyjaninie
(1). ◊ *pl N* chrystyjanie (22). ◊ *G* chrystyjan(o)w (9), chrystyjån (9); -(o)w *NiemObr* (5), *PowodPr*;
chrystyjån *BudNT*; -(o)w: chrystyjån *CzechRozm* (2 : 4), *CzechEp* (1 : 4). ◊ *D* chrystyjan(o)m (13). ◊
A chrystyjany (7). ◊ *G a.* *A* chrystyjån (1). ◊ *I* chrystyjany (20). ◊ *L* chrystyjånách (1). ◊ *V* chrystyjanie
(2).

Sł stp, Cn brak, Linde XVI w. s.v. chrześcianin.

Chrześcijanin (termin używany głównie przez antytrynitarzy, wywodzony etymologicznie od imienia „Chrystus” w odróżnieniu od „chrześcijanina”, wywodzonego przez nich od „chrztu”) [*christianus Łac śr*] (175) : *BudNT przedm d2v*; Rożność między Chryftyáninem á Chrześciáninem. *CzechRozm* 13v *marg*; Niechay odftąpi od niespráwiedliwosci kázdy ten [...] ktory miánuie imię Chriřtuřowo: [...] ábo ktory řie od iego imienia chriřtiáninem názywa *CzechRozm* 198v, 1, 1v, 14, 68, 77 (35); Abo iáko řię może beřpiecznie przed Chriřtuřem [...] názwác od imienia iego Chriřtyáninem? *CzechEp* 19, *4v [2 r.], 4, 16 [4 r.], 17 [2 r.], 20 *marg* (63); Ten Láktáneyus zá fwe⁸⁰ czářu/ v wřzytkich Chriřtyánow wřiętym y zacnym był *NiemObr* 127, 83, 84 [2 r.], 125 [2 r.], 140, 146, 147 [2 r.], 158; Opuřczam one ich *prophanas vocum nouitates*, řprořne řłow nowořci: kiedy miářto krztu/ nurzánie/ [...] miářto krzćicielá/ ponurzyćielá; miářto Chřeřcijániná/ Chriřtiániná [...] wnořzå *WujNT przedm* 8; *Chriřtianus* po řtáremu Chřeřcijánin/ á nie Chriřtiánin. *WujNT przedm* 22, s. 445 *marg*, 736, Yyyyy.

Wyrażenia: »dobry chrystyjanin« (1): iř żaden/ ktoby chćiał być dobrym Chriřtyáninem/ nie ma [...] nieprzyacięlowi řwoiemu zlorzeczyć *CzechEp* 100.

»fařszny (*a.* fařszywy) chrystyjanin« (5): áza nie wierzyřz (ty fařřzny Chryřtyáninie) *CzechEp* 163, 157, 163 [2 r.], 352.

»pi(e)rwszy chrystyjanie« (3): *CzechEp* 52; Częgo doználi oni pierwřzy Chriřtyánie/ ták od řydow iáko y od pogánow *NiemObr* 11, 147.

»pobořny chrystyjanin« (5): Przystořowánie pobořnych christian, do złořliwego Achabá. *CzechEp* 165 *marg*, 14, 17, 50, 149.

»prawdziwy chrystyjanin« [*श्यक 14 : 4*] (18): przeto wiárá Chriřtyánřka/ tákiego iednego Bogá ze trzech złořzonego nie zna. Ale mowię iř wiárá prawdziwych chriřtyan: á nie oná zmyřlona Antychriřtowych krześcian: ktorzy řie nie od Chriřtuřá tákimi řtawáię/ ále od krztu y krzyřmá *CzechRozm* 13v, 71v, 112v, 198; *CzechEp* 16, 27 [2 r.], 35, 358; Iářny rozďział Chriřtyánow praiwdźiwych/ y zacnořć ich/ od onych dawnych Izráelczyřkow opiřuię. *NiemObr* 83, 10, 75, 83, 84, 146, 161; A ċi nowi vrwáncy/ řmieię řie řzátánřkå dumå przechwalác: iř ná řwiećie niemářz prawdziwřzych Kryřtiánow/ tylko oni řami. *PowodPr* 34, 34.

»prawy chrystyjanin« [szyk 4 : 4] (8): iefli wyznánie iego zgadza fię z pífmy/ tedyć ieft práwym Chriřáninem. *CzechEp* 37, 16 [2 r.], 20, 43, 88, 94, 204.

»szczyry chrystyjanin« (4): *CzechRozm* 1v, 198; Nie czyniř íi ták nigdy Chriřtus/ [...] nie czynili Apořtořowie [...] y řzczyrzy Chriřtyánie *CzechEp* 50, 27.

»wierny chrystyjanin« [szyk 19 : 1] (20): *CzechRozm* 1v, 96, 97, 178v, 203v (9); *CzechEp* 4 marg, 14, 20, 27, 32 marg (10); wierni Chriřtyánie/ domow ná chwałę Bogu/ ořobliwych nie budowáli *NiemObr* 23.

Szereg: »(więcej) poganie i (aniř) chrystyjanie« (2): tymi głupimi wywodámi řwoimi chcą pogány y Chriřtyány od Pána y zbáwićieřá [!] [...] odtárgnąć *CzechRozm* 174v; *CzechEp* 7.

Cf **KRZEŚCIJANIN**

AL